

Olsztyn, 12 listopada 2019 r.

PS-VI.431.1.64.2019.ICZ

Pan
Tomasz Podsiadło
Dyrektor
Powiatowego Centrum
Pomocy Rodzinie w Ostródzie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko–Mazurskiego nr FK-IV.0030.870.2019 z dnia 16 września 2019 roku /**akta kontroli str. 1**/ zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko–Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w składzie:

1. Katarzyna Brewka – Kierownik Oddziału,

2. Iwona Czmochowska – główny specjalista, kierująca zespołem kontrolnym, przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie, 14-100 Ostróda, ul. Jana III Sobieskiego 5. Czynności kontrolne rozpoczęto w dniu 18 września 2019 roku i zakończono w dniu 20 września 2019 roku.

Zakresem przedmiotowym kontroli objęto organizację wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w świetle przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. 2019 poz. 1111), zwanej dalej ustawą lub ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W niniejszym wystąpieniu pokontrolnym użyto skrótów:

- 1) PCPR / Centrum / kontrolowana jednostka / jednostka – co oznacza: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie,
- 2) Dyrektor / Dyrektor PCPR / Dyrektor kontrolowanej jednostki – co oznacza: Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie – pana Tomasza Podsiadło,
- 3) Kierownik Zespołu – co oznacza Kierownika Zespołu ds. pieczy zastępczej, wspierania rodziny i organizowania pomocy instytucjonalnej i środowiskowej - panią Sabinę Zdunek,

- 4) Zespół – co oznacza: Zespół ds. pieczy zastępczej, wspierania rodziny i organizowania pomocy instytucjonalnej i środowiskowej powołany Regulaminem Organizacyjnym Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie,
- 5) Organizator – co oznacza Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie, wyznaczone przez Starostę Ostródzkiego na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej,
- 6) koordynator – co oznacza koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, o którym mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zatrudnionego w PCPR,
- 7) rodziny zastępcze – rodziny zastępcze, o których mowa w art. 39 ust. 1 ustawy,
- 8) regulamin – co oznacza: Regulamin Organizacyjny Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie,
- 9) Powiat – co oznacza Powiat Ostródzki.

Kontrola obejmowała okres od dnia 1 stycznia 2018 roku do dnia jej zakończenia. Fakt jej przeprowadzenia odnotowano w rejestrze prowadzonym przez jednostkę. Kontrolę przeprowadzono w obecności pana Tomasza Podsiadło – Dyrektora PCPR oraz upoważnionego do przekazywania informacji i udzielania wyjaśnień Kierownika Zespołu - Pani Sabiny Zdunek **/akta kontroli str. 2/**. Ustaleń dokonano w oparciu o analizę prowadzonej w jednostce dokumentacji merytorycznej, informacje i wyjaśnienia przekazane bezpośrednio przez wyżej wymienione osoby oraz akta osobowe w zakresie dokumentacji potwierdzającej kwalifikacje zawodowe koordynatorów.

Działalność jednostki w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie**.

USTALENIA KONTROLI

1. Przedmiot kontroli w dokumentach organizacyjnych jednostki.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie Zarządzeniem Nr 31/2011 Starosty Ostródzkiego z dnia 30 listopada 2011 roku, zostało wyznaczone na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Ostródzkim. Organizacja oraz zasady funkcjonowania Centrum określone zostały w Regulaminie Organizacyjnym Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie, przyjętym Uchwałą nr 115//336/2013 Zarządu Powiatu w Ostródzie w dniu 29 sierpnia 2013 r. **/akta kontroli str. 3-12/**.

Kontrolujący nie wnieśli uwag do treści powyższych dokumentów organizacyjnych.

2. Stan zatrudnienia pracowników organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, realizujących zadania z zakresu udzielania wsparcia rodzinnej pieczy zastępczej.

Na podstawie analizy treści dokumentów organizacyjnych kontrolowanej jednostki ustalono, że zadania Zespołu, ujęte zostały w Regulaminie Organizacyjnym PCPR w Ostródzie. Koordynacją pracy Zespołu zajmuje się jego Kierownik Zespołu.

W toku kontroli ustalono, że w okresie objętym kontrolą w Zespole zatrudnionych było 13 osób, w tym:

- Kierownik Zespołu,
- 6 koordynatorów (do dnia 31.08.2019 r. zatrudnionych było 7 koordynatorów, obecnie Dyrektor PCPR podjął stosowne działania, w celu zatrudnienia nowego pracownika),
- specjalista pracy z rodziną,
- specjalista pracy socjalnej,
- pedagog,
- psycholog (w okresie podlegającym kontroli na 1 etacie zatrudnione były kolejno po sobie 2 osoby).

Kontrolowana jednostka zatrudniała koordynatorów na podstawie umów o świadczenie usług, co zgodnie jest z zapisami art. 79 ust 2 ustawy /**akta kontroli str. 13-19/**.

3. Zgodność zatrudnienia koordynatorów z wymaganymi kwalifikacjami oraz zapewnienie im szkoleń, mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji.

Z analizy dokumentacji kadrowej, dokonanej przez kontrolujących wynika, że osoby zatrudnione w Centrum jako koordynatorzy, posiadały kwalifikacje niezbędne do pracy na tym stanowisku, zgodnie z wymogami określonymi w art. 78 ust. 1 ustawy. Akta osobowe zawierały także oświadczenia potwierdzające spełnianie przez koordynatorów warunków określonych w art. 78 pkt 2 i 4 ustawy, to jest o:

- niepozbawieniu / nieograniczeniu władzy rodzicielskiej,
- nieskazaniu prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo (w tym także skarbowe).

W przedłożonych kontrolującym dokumentach osobowych koordynatorów brak było oświadczeń potwierdzających wypełnianie obowiązku alimentacyjnego, o którym mowa w art. 78 pkt 3 ustawy, w przypadku gdy taki wynikał z tytułu egzekucyjnego. W dniu 19.09.2019 r. Dyrektor dopełnił obowiązku weryfikacji spełnienia tego warunku i przedłożył kontrolującym podpisane przez koordynatorów oświadczenia, zawierające informację o braku nałożonego na nich obowiązku alimentacyjnego.

Ustalono, że praca koordynatorów nie była łączona z wykonywaniem obowiązków pracownika socjalnego, zgodnie z art. 79 ust. 3 ustawy. Koordynatorzy nie prowadzili postępowań z zakresu świadczeń realizowanych przez powiat, czego nie dopuszcza art. 79 ust. 4 ustawy /**akta kontroli str. 20-22/**.

W wyniku analizy regulaminu stwierdzono, że Zespół realizował szereg zadań, nie wynikających z ustawy dlatego analizie poddano również umowy o świadczenie usług koordynatora. W każdym badanym przypadku zawierały one nieprawidłowość, polegającą na wpisaniu w § 4 *ust. 2 pkt 17* „zakres zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej” następującego zadania: „wydawanie opinii w przedmiocie przeniesienia dziecka do innej placówki opiekuńczo-wychowawczej tego samego typu (art. 108 ust.1 ustawy), który nie należy

do katalogu zadań ustawowych, realizowanych przez koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej **/akta kontroli str. 23-26/**. W dniu 14 października 2019 roku Dyrektor PCPR w Ostródzie przekazał kontrolującemu kserokopię aneksu do umowy o świadczenie usług koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, zgodnie z którym cytowane powyżej zadanie zostało skreślone z „zakresu zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej” **/akta kontroli str. 27-28/**.

Ustalono, że koordynatorzy systematycznie podnosili swoje kwalifikacje poprzez udział w szeregu szkoleń, kursów i konferencji, których wykaz stanowią **akta kontroli str. 20-22**.

Ponadto 2 koordynatorów w okresie objętym kontrolą odbyło studia podyplomowe z zakresu:

- „Pedagogiki rewalidacyjno-terapeutycznej”,
- „Pedagogiki specjalnej, z elementami edukacji i rehabilitacji osób z autyzmem i zespołem Aspergera”,
- „Pedagogiki specjalnej”,
- „Integracji sensorycznej”

4. Charakterystyka rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie ostródzkim.

W okresie objętym kontrolą na terenie Powiatu funkcjonowały łącznie 184 rodziny zastępcze, z czego 114 rodzin spokrewnionych, 59 rodzin niezawodowych, 3 rodziny zawodowe, 7 rodzinnych domów dziecka i 1 rodzina zawodowa, pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego. Ponadto ustalono, że w dacie kontroli w Powiecie funkcjonowało łącznie 146 rodzin zastępczych, z czego 90 rodzin było objętych wsparciem koordynatora natomiast 58 rodzin pozostawało pod opieką Organizatora **/akta kontroli str. 29-38/**.

5. Zapewnienie wsparcia koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Ustalono, że w PCPR nie wprowadzano, w formie wewnętrznych zarządzeń, odrębnych regulacji dotyczących pracy koordynatora, rodzaju sporządzanej przez niego dokumentacji, czy też sposobu jej prowadzenia. Ustalono, że koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej pracowali nie więcej niż z 15 rodzinami, co zgodne jest z zapisami art. 77 ust. 1 ustawy. Stwierdzono ponadto, że zadania koordynatora, w stosunku do rodzin nieobjętych jego wsparciem, realizowało dwóch przedstawicieli Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, w tym jeden specjalista pracy z rodziną i jeden specjalista pracy socjalnej **/akta kontroli str. 29-38/**.

Ustalono, że rodziny zastępcze, w każdym badanym przypadku pisemnie wnioskowały o objęcie ich opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, wskazując z imienia i nazwiska osobę, z którą chcą podjąć współpracę. W odpowiedzi na wniosek rodziny zastępczej, Dyrektor kontrolowanej jednostki wyznaczał osobę wskazaną przez rodzinę, do podjęcia z nią współpracy, informując o tym pisemnie wnioskodawcę. Zważywszy na fakt, że wskazanie przez rodzinę konkretnej osoby do podjęcia z nią współpracy, jest jednoznaczne z wyrażeniem przez tą rodzinę akceptacji dla danej osoby oraz z pozytywną opinią w tym zakresie. Należy zatem przyjąć, że Organizator realizował obowiązek wynikający z art. 77 ust. 2 ustawy **/akta kontroli str. 39-41/**.

W okresie objętym kontrolą nie wpłynął do PCPR żaden wniosek o zmianę osoby koordynatora. W przypadku konieczności zmiany osoby koordynatora, wynikającego z wygaśnięcia stosunku pracy z danym koordynatorem, Dyrektor kierował do rodzin zastępczych pisemną informację o zaistniałej zmianie i jednocześnie wskazywał z imienia i nazwiska osobę, która obejmie wsparciem rodzinę. Jednocześnie w piśmie zwracał się z prośbą do tej rodziny, o podjęcie współpracy z nowym koordynatorem.

6. Organizacja wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej.

W zakresie organizacji wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu Ostródzkiego podejmowane były liczne działania, w szczególności z zakresu:

a) zapewnienia badań psychologicznych rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka:

Stwierdzono, że rodziny zastępcze, jak również osoby prowadzące rodzinne domy dziecka, zamieszkujące teren Powiatu, w każdym badanym przypadku poddawane były badaniom psychologicznym, w wyniku których sporządzone zostały opinie o predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Na podstawie analizy akt osobowych ustalono, że badania przeprowadzane były co dwa lata przez psychologa, który posiadał tytuł zawodowy magistra na kierunku psychologia oraz co najmniej 2-letnie doświadczenie w poradnictwie rodzinnym, co zgodne jest z zapisami art. 46 ust. 3 oraz 42 ust.1 pkt 5 lit. b ustawy /**akta kontroli str. 42-43/**.

b) zapewniania rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby:

Stwierdzono, że w okresie objętym kontrolą Organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonywał weryfikacji potrzeb szkoleniowych rodzin zastępczych. Weryfikacja ta odbywała się poprzez skierowanie do nich pisma, zawierającego prośbę o przedstawienie potrzeb oraz propozycji szkoleniowych na kolejny rok kalendarzowy. Po dokonaniu analizy potrzeb Organizator zwrócił się do Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z prośbą o kontynuację współpracy, w celu organizacji szkoleń dla rodziców zastępczych. Szkolenia zorganizowane przez PCPR w Ostródzie, prowadzone były przez specjalistów zatrudnionych z zewnątrz.

W 2018 roku w ramach projektu „Rodzina silna wsparciem” rodziny zastępcze uczestniczyły w:

- 3 cyklach warsztatów dla rodzin, w których udział wzięło łącznie 10 rodzin zastępczych,
- 3 cyklach warsztatów umiejętności społecznych, w których udział wzięło łącznie 9 rodzin zastępczych,

- 3 spotkaniach w ramach rodzinnych dni plenerowych, w których udział wzięło łącznie 8 rodzin zastępczych,
- 4 cyklach warsztatów profilaktycznych, w których udział wzięło łącznie 7 rodzin zastępczych.

Ponadto w ramach uczestnictwa w ww. projekcie rodziny miały zapewnione wsparcie konsultanta rodziny, terapeuty, mediatora oraz pracownika socjalnego, poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne oraz prawne.

W dniach 20, 21 oraz 24-26 listopada 2018 roku rodziny zastępcze uczestniczyły w szkoleniu dla rodzin zastępczych pn. „Zarządzanie projektami w pomocy społecznej”, realizowanym przez Fundację Dziecko i Rodzina, w ramach projektu „Nowe umiejętności to większe możliwości”. Program szkolenia obejmował opracowanie i realizację planu pomocy dziecku oraz tematy, takie jak: znaczenie więzi w rozwoju dziecka, zaburzenia więzi i zaburzenia rozwojowe dzieci, pozytywna dyscyplina, efektywna komunikacja, praktyczne umiejętności podejścia skupionego na rozwiązaniach, współpraca rodzin zastępczych z pcp, praca z rodziną biologiczną i przygotowanie planów usamodzielnienia. Szkolenie przeprowadzone zostało w formie warsztatów.

W 2019 roku rodziny zastępcze Powiatu Ostródzkiego uczestniczyły w projekcie pn. „Oparcie w rodzinie”, w ramach którego mogły skorzystać ze wsparcia psychologa, pedagoga, terapeuty, prawnika, mediatora i logopedy. Ponadto 2 rodziny zastępcze wzięły udział w warsztatach umiejętności wychowawczych oraz w rodzinnych dniach plenerowych, a 1 z rodzin wzięła udział w wyjeździe do Muzeum Budownictwa Ludowego oraz do parku linowego w Rucianem–Nida. Dodatkowo 1 rodzina uczestniczyła w wyjeździe do kina.

W dniu 14 października 2019 roku, zatem przed dniem otrzymania przez Dyrektora PCPR niniejszego wystąpienia pokontrolnego, do Wydziału Polityki Społecznej W-MUW w Olsztynie wpłynęła informacja z kontrolowanej jednostki, że 10 października 2019 roku Organizator umożliwił rodzinom udział w szkoleniu p.n. „Budowanie relacji z dzieckiem z płodowym zespołem alkoholowym (FAS)”, a kopie dokumentacji potwierdzające powyższe zostały przesłane do wiadomości zespołu kontrolnego. W szkoleniu tym udział wzięło 20 rodzin zastępczych, wszyscy uczestnicy otrzymali zaświadczenia o jego ukończeniu **/akta kontroli str. 44-56/**.

c) zapewnienia pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych:

Ustalono, że w PCPR funkcjonują dwie grupy wsparcia dla rodzin zastępczych, z czego jedna spotyka się w Morągu (w Biurze Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych) a druga w Ostródzie (w siedzibie PCPR). Grupy wsparcia prowadzi pedagog zatrudniony w PCPR. Spotkania w ramach grup wsparcia odbywają się raz w miesiącu, z zachowaniem przerwy wakacyjnej.

Rodziny zastępcze oraz osoby tworzące rodzinny dom dziecka były informowane pisemnie o terminach spotkań w ramach grup wsparcia, w toku ich działań rodziny miały możliwość omówienia tematów związanych z budowaniem poczucia wartości u dziecka, zasad

wychowawczych dotyczących dzieci nadpobudliwych psychoruchowo, pomocy dziecku w funkcjonowaniu w warunkach stresu szkolnego oraz asertywności /akta kontroli str. 57-63/.

W 2018 roku w spotkaniach grup wsparcia udział wzięło łącznie 46 rodzin zastępczych oraz osób tworzących rodzinny dom dziecka, natomiast w 2019 roku (do dnia podjęcia czynności kontrolnych tj. 18 września 2019 r.) 40 rodzin zastępczych oraz osób tworzących rodzinny dom dziecka /akta kontroli str. 64-83/.

Stwierdzono, że w okresie objętym kontrolą w PCPR funkcjonowały rodziny pomocowe, które pomocą w opiece nad dziećmi wsparły w 2018 roku 1 rodzinę zastępczą zawodową, w 2019 roku 2 prowadzących rodzinne domy dziecka.

W sytuacji, gdy rodzina zastępcza złożyła w PCPR wniosek o wsparcie poprzez przydzielenie rodziny pomocowej, Dyrektor pisemnie wskazywał tej rodzinie osoby, które mogą we wnioskowanym okresie, przejąć opiekę nad dziećmi. Kolejnym etapem było zawarcie pomiędzy Starostą Powiatu Ostródzkiego a rodziną pomocową, umowy powierzenia opieki nad dziećmi rodzinie pomocowej. Informacja o zawarciu ww. umowy przekazywana była przez Organizatora do właściwego ze względu na miejsce zamieszkania rodziny zastępczej Sądu Rejonowego /akta kontroli str. 84-89/.

d) organizowania dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy:

Zgodnie z art. 66 ust. 1 ustawy przy zapewnianiu pieczy i wychowania dzieciom umieszczonym w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka oraz wykonywaniu innych czynności związanych z realizacją zadań rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka rodzina zastępcza oraz prowadzący rodzinny dom dziecka, mogą korzystać z pomocy wolontariuszy, organizowanej przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Stwierdzono, że w okresie objętym kontrolą PCPR podejmował działania na rzecz organizowania w Powiecie Ostródzkim wsparcia wolontariuszy dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka. Nie doszły one jednak do skutku, gdyż zgodnie z udzieloną przez Kierownika Zespołu informacją „W jednym przypadku wolontariusz zrezygnował ze wsparcia rodziny, z uwagi na zbyt dużą odległość pomiędzy miejscem jego zamieszkania a miejscem zamieszkania rodziny zastępczej. Innym powodem niepowodzenia w tej kwestii była niechęć rodziny zastępczej przed udostępnieniem, otwarciem swojego domu przed wolontariuszem” /akta kontroli str. 61/.

e) prowadzenia poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej:

Stwierdzono, że rodziny zastępcze oraz dzieci przebywające w pieczy zastępczej, w okresie objętym kontrolą miały możliwość skorzystania z poradnictwa i terapii prowadzonych przez psychologa i pedagoga, zatrudnionych w PCPR w Ostródzie.

Jedną z form poradnictwa, jaką oferował Organizator było poradnictwo psychologiczne, w ramach którego odbywały się spotkania indywidualne w formie konsultacji psychologicznych. Ponadto rodziny zastępcze, ich dzieci oraz dzieci przebywające w pieczy zastępczej mogły

skorzystać z udziału w terapii psychologicznej. Psycholog, w razie potrzeby, sporządzał również opinie o predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka oraz dokonywał diagnozy psychofizycznej dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Dokumentacja potwierdzająca pracę psychologa znalazła swoje odzwierciedlenie w przedłożonych kontrolującym aktach rodzin zastępczych.

Drugim obszarem poradnictwa oferowanego przez PCPR było poradnictwo pedagogiczne, w ramach którego rodziny mogły skorzystać z terapii pedagogicznej. Ponadto pedagog prowadził poradnictwo dla rodzin zastępczych, mające na celu zachowanie i wzmocnienie kompetencji jako rodziców zastępczych. Dokumentacja potwierdzająca pracę pedagoga znalazła swoje odzwierciedlenie w przedłożonych kontrolującym aktach rodzin zastępczych.

Zarówno psycholog jak i pedagog uczestniczyli w posiedzeniach zespołów powołanych w sprawie dokonania okresowych ocen sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej **/akta kontroli str. 62/**.

f) zapewnienia pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego:

Ustalono, że PCPR zapewniał w okresie objętym kontrolą pomoc w formie poradnictwa prawnego osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą. Kancelaria prawna obsługująca Starostwo Powiatowe w Ostródzie, udzielała porad prawnych w sprawach podopiecznych PCPR w Ostródzie. Rodziny zastępcze, które brały udział w projektach finansowanych ze środków unijnych, mogły dodatkowo korzystać z pomocy prawnej, której udzielał radca prawny, posiadający doświadczenie z zakresu prawa rodzinnego. Ponadto w siedzibie Starostwa Powiatowego w Ostródzie, będącego jednocześnie siedzibą PCPR, znajduje się Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej i Punkt Bezpłatnej Pomocy dla Osób Pokrzywdzonych Przepięstwem, gdzie rodziny zastępcze potrzebujące pomocy prawnej były kierowane przez Organizatora w razie zaistnienia takiej potrzeby **/akta kontroli str. 62/**.

g) zapewniania rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego:

Ustalono, że PCPR w okresie objętym kontrolą zapewniał rodzinom zastępczym oraz osobom prowadzącym rodzinny dom dziecka dostęp do poradnictwa, mającego na celu zachowanie i wzmocnienie kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego. Zgodnie z pisemną informacją Kierownika Zespołu „*Specjaliści PCPR w Ostródzie oraz koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej czuwają nad rodzinami, wspierają ich codzienny trud, dbają by potrafili znaleźć czas na pracę z dzieckiem, ale również czas dla siebie. Pedagog i psycholog pracują codziennie, od poniedziałku do piątku i każdego dnia jest możliwość spotkania z nimi, konsultacji umówienia i odbycia wizyty zarówno w siedzibie PCPR, jak również w miejscu zamieszkania rodziny zastępczej.*” Kierownik Zespołu wskazała także, że informacje dotyczące pracowników zespołu dostępne są na stronie internetowej PCPR

w Ostródzie, ponadto koordynatorzy, poprzez stały kontakt z rodzinami zastępczymi na bieżąco udzielali im informacji, dotyczących dostępności poszczególnych specjalistów.

W celu integracji środowiska rodzinnej pieczy zastępczej Organizator podejmował również szereg działań motywujących rodziny do dalszej pracy na rzecz małych dzieci przebywających w pieczy zastępczej. Działania te polegały m.in. na wręczaniu wytypowanym rodzinom zastępczym statuetek *Diamentu Dobroci Serca* (podczas corocznej Warmińsko-Mazurskiej Konferencji z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego) a także upominków dla wyróżnionych rodzin zastępczych, które składał na ich ręce Starosta Ostródzki (podczas spotkania specjalnej grupy wsparcia, powoływanej w tym celu).

PCPR corocznie organizował również piknik z okazji dnia rodzicielstwa zastępczego, którego głównym celem była wymiana poglądów pomiędzy rodzinami zastępczymi oraz możliwość dzielenia się przeżyciami, troskami i sukcesami. Rodziny, podczas wspólnych spotkań zyskały również możliwość nawiązania wzajemnego kontaktu, wsparcia oraz wzajemnej pomocy **/akta kontroli str. 62-63/**.

7. Uwagi i wnioski

Mając na uwadze ustalenia kontroli wnioskować można, że w okresie objętym kontrolą, rodzinom zastępczym oraz osobom tworzącym rodzinne domy dziecka Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie zapewniało dostęp do różnych form wsparcia, przewidzianych w art. 76 ustawy.

Z uwagi na brak jednolitego działania koordynatorów w zakresie wsparcia rodzinnych form pieczy zastępczej, zwłaszcza w zakresie tworzenia różnorodnej dokumentacji obrazującej pracę z rodziną, rekomenduje się opracowanie, w formie wewnętrznych zarządzeń zapisów, które ujednoliciłyby pracę koordynatorów.

Mając na względzie dużą liczbę funkcjonujących w Powiecie Ostródzkim rodzin zastępczych, szczególnego podkreślenia wymaga fakt, że 6 aktualnie zatrudnionych koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej może nie zabezpieczać w pełni potrzeb Powiatu w zakresie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej. W dniu podjęcia czynności kontrolnych 58 rodzin zastępczych nie było bowiem objętych wsparciem ze strony koordynatora i pomimo, że otrzymały pomoc ze strony Organizatora, zgodnie z zapisami art. 77 ust. 1a ustawy, nie ma do końca pewności, że Powiat zapewni właściwą pomoc oraz właściwe wsparcie rodzinom zastępczym, w szczególności wtedy, gdy złożą one wniosek o objęcie wsparciem koordynatora. Powyższa sytuacja potwierdzona jest faktem, że każdy z koordynatorów w dniu podjęcia czynności kontrolnych obejmował wsparciem 15 rodzin zastępczych, a w sytuacji, kiedy na mocy orzeczenia sądu zawiążą się nowe rodziny zastępcze, brak będzie możliwości objęcia ich wsparciem koordynatora. O ile, ze strony rodziny zastępczej pomoc ta ma charakter wnioskowy, o tyle, ze strony Organizatora taki wniosek rodzi obowiązek zapewnienia takiego wsparcia. Mając powyższe na względzie rekomenduje się rozważenie możliwości podjęcia działań w kierunku zatrudnienia kolejnych osób na stanowisku koordynatora.

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości w obszarze objętym kontrolą, nie wydaje się zaleceń.

Zgodnie z § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477) od wystąpienia pokontrolnego przysługuje prawo wniesienia zastrzeżeń na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Termin na wniesienie zastrzeżeń wynosi 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Podstawa prawna:

- § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477),
- art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. 2019, poz. 1111 ze zm.).

Z up. WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Joanna Jabłonka - Kastrau

Zastępca Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej
Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego
w Olsztynie

Katarzyna Brewka – Kierownik Oddziału

Iwona Czmochowska – główny specjalista